

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра економіки та менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
канд. хімічних наук, доц.
_____ Пантелеймонов А. В.

“ _____ ” _____ 2018р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Публічне адміністрування

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ Другий (магістерський) рівень вищої освіти _____
галузь знань _____ 07 Управління та адміністрування _____
(шифр і назва)
спеціальність _____ 073 Менеджмент _____
(шифр і назва)
освітні програми _____ Менеджмент організацій; _____
_____ Адміністративний менеджмент _____
(шифр і назва)
спеціалізації _____
(шифр і назва)
вид дисципліни _____ обов'язкова _____
(обов'язкова / за вибором)
факультет _____ Економічний _____

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету “22” червня 2018 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Дорошенко Ганна Олександрівна,
доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та менеджменту

Самофалова Тетяна Олександрівна кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри економіки та менеджменту

Програму схвалено на засіданні кафедри
економіки та менеджменту

Протокол від “20” червня 2018 року № 13

Завідувач кафедри економіки та менеджменту

_____ (Дорошенко Г. О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією
економічного факультету

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна
дисципліна

Протокол від “21” червня 2018 року № 9

Голова методичної комісії економічного факультету

_____ Євтушенко В.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Публічне адміністрування» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

спеціальність 073 Менеджмент

спеціалізація _____

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни «Публічне адміністрування»: набуття системних знань про закони, методи, механізми публічного адміністрування.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни «Публічне адміністрування»

- набуття навичок аналізу та оцінювання соціально-економічних процесів і явищ у суспільному середовищі та здійсненні професійної діяльності;

- отримання компетентностей із застосування і впровадження нововведень в публічній адміністрації;

- опанування процесом формування управлінського рішення з урахуванням інтересів зацікавлених сторін в процесі взаємодії.

1.3. Кількість кредитів: 3/5; ЕН/ЕТ-61.

1.4. Загальна кількість годин – 90/150.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3-й	3-й
Лекції	
16 год.	2/4 год.
Практичні, семінарські заняття	
8 год.	2/2 год.
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
36/96 год.	71/135 год.
Індивідуальні завдання	
30 год.	5/5

1.6. Заплановані результати навчання

Компетентності	Заплановані результати навчання
Здатність до аналізу та оцінювання соціально-економічних процесів і явищ у суспільному середовищі та здійсненні професійної діяльності.	<p><i>Знати:</i> методологію, механізми, закони публічного адміністрування.</p> <p><i>Вміти:</i> Аналізувати отриману інформацію, готувати проекти рішень, висловлювати припущення, здійснювати контроль за виконанням рішень в публічній організації.</p> <p><i>Оволодіти:</i> навичками використання стандартних методик і інформаційних систем, аналізу і розрахунку економічних показників діяльності організації, підрозділів.</p>
Здатність застосовувати і впроваджувати нововведення в публічній адміністрації	<p><i>Знати:</i> сутність економічних відносин як важливої складової розвитку суспільства.. чинники і наслідки мега-, макро- та мезоекономічного розвитку та їх впливу на діяльність суб'єктів господарювання на мікроекономічному рівні.</p> <p><i>Вміти:</i> здійснювати стратегічне і повсякденне планування життя; здійснювати організаційне проектування; планувати роботу, визначити пріоритети у справах, делегувати повноваження та відповідальність, аналізувати робочий час; організовувати процес виконання завдань відповідно до принципів управління.</p> <p><i>Оволодіти:</i> сучасними підходами до моніторингу і впровадження нововведень в організації.</p>
Здатність виробляти управлінські рішення з урахуванням інтересів зацікавлених сторін в процесі взаємодії	<p><i>Знати:</i> теорію публічного управління, теорію держави і права, закони публічного адміністрування</p> <p><i>Вміти:</i> обирати оптимальні варіанти співпраці з суб'єктами зовнішнього середовища з урахуванням факторів прямої та непрямої дії, встановлювати та підтримувати взаємовідносини з іншими організаціями.</p> <p><i>Оволодіти:</i> розподілом повноважень в управлінні підрозділом, розробленням проектів делегування повноважень в управлінні організацією, організуванням виконання функціонально пов'язаних дій та колективних зусиль членів групи..</p>

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування. Основні теорії управління суспільством (вступ до дисципліни)

Поняття публічного управління, публічного адміністрування, місцевого самоврядування. Місце публічного адміністрування в системі влади. Теорії управління. Менеджмент і публічний менеджмент. Предмет курсу. Механізми публічного менеджменту. Публічна служба. Еволюція публічного адміністрування. Адміністративні, економічні методи публічного адміністрування.

Тема 2. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер

Інститути публічної сфери. Закономірності функціонування публічної сфери. Публічна адміністрація. Закони публічного менеджменту. Принципи публічного менеджменту. Громадянське суспільство в системі публічного адміністрування. Етапи становлення громадянського суспільства. Інститути і знаки громадянського суспільства. Принципи функціонування громадянського суспільства.

Тема 3. Публічне адміністрування та влада

Поняття влади. Виконавча, законодавча, судова влада. Органи виконавчої влади. Суб'єкти виконавчої влади. Функції органів влади. Кабінет міністрів України. Місцеві органи виконавчої влади. Сфера здійснення виконавчої влади. Місцеві державні адміністрації та їх функції. Повноваження місцевих органів виконавчої влади.

Поняття місцевого самоврядування, принципи, система місцевого самоврядування. Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад. Нормотворча, установча, охоронна, контрольна функції місцевого самоврядування. Англосаксонська модель, модель континентального права.

Тема 4. Закони та принципи публічного адміністрування. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень

Управлінська діяльність. Закони публічного адміністрування. Стадії управлінської діяльності. Етапи підготовки і реалізації державно-управлінських органів. Евристичні, колективні, кількісні методи прийняття управлінських рішень. Формування критеріїв і вибір оптимальних варіантів управлінських рішень. Правові, організаційні, організаційно-правові форми управлінської діяльності.

Тема 5. Механізми та стиль публічного адміністрування

Механізми публічного адміністрування, система публічного адміністрування, публічно-управлінські відносини, технологія публічного адміністрування, форми управлінської діяльності, стиль керівництва, типи

стилів керівництва, риси стилю публічного управління. Основні риси оптимального стилю керівництва в системі публічного адміністрування.

Тема 6. Результативність та ефективність публічного адміністрування

Ефективність управління
Результативність управління
Критерії ефективності
Критерії соціальної ефективності публічного адміністрування
Критерії ефективності організації публічного адміністрування
Критерії ефективності діяльності управлінських органів і посадових осіб
Загальна та спеціальна соціальна ефективність
Для систематичного та підсумкового контролю ефективності

Тема 7. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері

Соціальна політика держави, Моделі соціальної політики держави.
Моделі впливу держави на розвиток соціальної сфери. Принципи соціальної політики
Види соціальної допомоги держави
Державна політика в сфері культури – Засади державної політики у сфері культури. Державні соціальні стандарти. Державні соціальні гарантії. Соціальні норми і нормативи.
Соціальні норми і нормативи.

Тема 8. Основні засади публічного адміністрування в економічній сфері

Економічна політика держави, завдання економічної політики.
Елементи економічної політики
Функції публічного адміністрування в економічній сфері
Структурно-галузева політика
Інвестиційна політика.
Амортизаційна політика. політика інституційних перетворень.
Цінова політика, Антимонопольно-конкурентна політика, податкова політика, грошово-кредитна політика, зовнішньоекономічна політика.

3. Структура навчальної дисципліни – 5 кредитів

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд.	с.р.	л		п	лаб	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування. Основні теорії управління суспільством (вступ до дисципліни)	10	2	2			6	22	4/2				16
Тема 2. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер.	18	2	2				22		2/2			18
Тема 3. Публічне адміністрування та влада	18	2	2			14	18					18
Тема 4. Закони та принципи публічного адміністрування.	18	2	2				18					18
Тема 5. Механізми та стиль публічного адміністрування	16	2				14	18					18
Тема 6. Результативність та ефективність публічного адміністрування	16	2				14	18					18
Тема 7. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері	6	2				4	16					16
Тема 8. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері	8	2				6	18					13
Індивідуальна робота	30				30						5	
Усього годин	150	16	8		30	96	150	4/2	2/2		5	135

Структура навчальної дисципліни – 4 кредита

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд.	с.р.		л	п	лаб	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування. Основні теорії управління суспільством (вступ до дисципліни)	10	2	2			6	19	2/8				9
Тема 2. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер.	8	2	2			4	13		2/2			9
Тема 3. Публічне адміністрування та влада	10	2	2			6	10					10
Тема 4. Закони та принципи публічного адміністрування.	8	2	2			4	10					10
Тема 5. Механізми та стиль публічного адміністрування	6	2				4	10					10
Тема 6. Результативність та ефективність публічного адміністрування	6	2				4	10					10
Тема 7. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері	6	2				4	9					9
Тема 8. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері	6	2				4	4					4
Індивідуальна робота	30				30		5				5	
Усього годин	90	16	8		30	36	90	2/8	2/2		5	71

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин, денна форма	Кількість годин, заочна форма
1	Основні теорії управління суспільством (вступ до дисципліни)	2	-
2	Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування	2	2/2
3	Публічне адміністрування та влада	2	-
4	Закони та принципи публічного адміністрування.	2	-
	Разом	8	2/2

5. Завдання для самостійної роботи – 5 кредитів

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	Кількість годин, заочна форма
1	Огляд та конспект статей у популярних і фахових виданнях	10	15
2	Закріплення лекційного матеріалу	5	19
3	Підготовка до семінарських занять	5	15
4	Підготовка матеріалів, таблиць, графіків про країни-члени ЄС	6	12
5	Систематизація перед іспитом	10	10
	Разом	36	71

Завдання для самостійної роботи – 4 кредита

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	Кількість годин, заочна форма
1	Огляд та конспект статей у популярних і фахових виданнях	15	30
2	Закріплення лекційного матеріалу	20	20
3	Підготовка до семінарських занять	25	15
4	Підготовка матеріалів, таблиць, графіків про країни-члени ЄС	16	12
5	Систематизація перед іспитом	20	58
	Разом	96	135

6. Індивідуальне завдання

Індивідуальним завданням з дисципліни «Публічне адміністрування» є реферат, який є творчою роботою, виконаною на основі аналізу наукових, популярних джерел і законодавчої бази з обраного питання. Реферат містить такі обов'язкові складові:

1. Вступ. Актуальність тематики для України.
2. Аналіз досвіду ЄС і країн пост-радянського простору.
3. Огляд законодавчої бази з обраного питання.
4. Розкриття основного змісту.
5. Висновки та пропозиції.
6. Перелік використаних джерел.

Реферат повинен містити посилання у тексті на джерела інформації. Статті, монографії, що використовуються у рефераті, повинні бути видані після 2000 року. Реферат має обсяг до 15 сторінок і оформлюється відповідно до вимог, що пред'являються до подібного роду робіт.

Теми рефератів

1. Формування та розвиток системи публічного адміністрування незалежної України.
2. Адміністрування та менеджмент публічного управління.
3. Територіальна організація публічної адміністрації.
4. Концепція вдосконалення адміністративно-територіального устрою України.
5. Система органів публічної адміністрації. Компетенція органів публічної адміністрації.
6. Правовий статус публічного службовця: посадові та службові особи.
7. Дисциплінарна та адміністративна відповідальності публічних службовців.
8. Види адміністративних процедур. Процедури з надання адміністративних послуг.
9. Сутність та процедури контролю за діяльністю публічної адміністрації.
10. Зовнішній та внутрішній контроль в межах системи органів виконавчої влади.
11. Місце та роль органів судової влади у здійсненні контролю за діяльністю публічної адміністрації.
12. Компетенція держави у сфері інформаційної безпеки.
13. Наукова організація управлінської праці в органах публічної влади.
14. Адміністративна культура і адміністративна етика публічної служби.
15. Конфлікти інтересів у професійній діяльності державних службовців.
16. Комунікації суб'єктів державного управління: закордонний досвід.

17. Комунікаційні потоки в системі публічного адміністрування. Комунікаційний та комунікативний процеси. Комунікативна діяльність.

18. Принципи та інформаційно-технологічні аспекти електронного врядування.

19. Моделі та етапи впровадження електронного урядування в Україні.

20. Інтернет-портали. Склад інформаційного та технологічне забезпечення Інтернет-порталу органу державного управління.

21. Електронні адміністративні послуги та критерії оцінки якості їх надання.

22. Форми контролю громадськості за діяльністю публічної адміністрації.

23. Публічне адміністрування фінансами та митною справою.

24. Публічне адміністрування промисловістю і агропромисловим комплексом, що входять до державних і недержавних структур.

25. Загальна характеристика публічного адміністрування в адміністративно-політичній сфері.

26. Зміст, особливості, правові основи та система органів публічного адміністрування в галузі охорони державного кордону.

27. Публічне адміністрування у соціально-культурній сфері.

7. Методи контролю

Вивчення дисципліни «Публічне адміністрування» завершується складанням екзамену

8. Схема нарахування балів (денна/заочна форма)

Поточне тестування та самостійна робота											Індив. робота	Разом
Розділ №1					Розділ № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T8	Конт- рольна робота	Конт- Рольна робота		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	20/30	20/30	20	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

9. Рекомендована література

Основна література

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – Х. : Фоліо, 1998. – 48 с.
2. Алексеев В. М. Структури публічного управління в Україні: громадівські ради / В. М. Алексеев. – Чернівці : Технодрук, 2014. – 76 с.
3. Бакуменко В. Д. Державно-управлінські рішення : навчальний посібник / В. Д. Бакуменко. - К.: ВПЦ АМУ, 2011. – 444 с.
4. Бакуменко В.Д. Державне управління: основи теорії, історія та практика: навчальний посібник/ В.Д. Бакуменко[та ін.] - Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2009. – 394 с.
5. Бакуменко В.Д. Особливості публічного управління та адміністрування: навч. посіб. / В.Д. Бакуменко [та ін.] – Київ. Видавництво Ліра-К, 2016. – 256 с.
6. Євтушенко В. А. Державне та регіональне управління: навч. посібник. / В.А. Євтушенко, Г. В. Євтушенко– Х.: ХНУ, 2012. – 215 с.
7. Мельник А.Ф. Державне управління: підручник / А.Ф.Мельник, О.Ю. Оболенський. – К.: Знання, 2009. – 582с.
8. Публічне адміністрування : навчальний посібник / О. М. Ястремська, Л. О. Мажник. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 132 с.
9. Регіональне управління : підручник / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. – К. : НАДУ, 2014. – 512 с.

Додаткові джерела

10. Дзюндзюк В.Б. Публічне адміністрування в Україні : навч. посіб. / В. Б. Дзюндзюк [та ін.]– Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр» 2011. – 306 с.
11. Іванова Т.В. Адміністративно-територіальний устрій країн Європейського Союзу : навч. посібник / Т.В. Іванова [та ін.] - К. : НАДУ, 2015. – 628 с.
12. Іванова Т.В. Державна політика / Іванова Т.В. [та ін.] - К. : НАДУ, 2014. – 448 с.
13. Іванова Т.В. Публічне управління сільськими територіями України: навч. посібник / Іванова Т.В. [та ін.] - Київ: Фенікс, 2016. - 336 с.
14. Іванова Т.В. Шляхи формування та розвитку самодостатніх суб'єктів муніципального руху: європейські виміри та орієнтири: монографія / Т.В. Іванова [та ін.] - Миколаїв: Ємельянова Т.В., 2013. – 352 с.
15. Іванова Т.В. Управління підприємством на регіональному рівні / Т.В. Іванова Науковий вісник Академії муніципального управління: Збірник наукових праць Серія «Економіка» випуск 8/2010 – К.: Академія муніципального управління, ВПЦ АМУ. – 2010. - С. 42-47.
16. Іванова Т.В. Державне управління сталим екологічним розвитком України та її регіонів в системі раціонального природокористування: теорія,

методологія, перспективні напрями: Монографія/ Т.В. Іванова - К.: ВПЦ АМУ, 2011. – 405 с.

17. Іванова Т.В. Управління розвитком міста: навчальний посібник. / Т.В. Іванова [та ін.] - К.: Вид-во НАДУ, 2006.–389 с.

18. Кузнєцов А. Концептуальні підходи до формування понятійного апарату в сфері публічного управління / А. Кузнєцов // Понятійно-категоріальний апарат публічного управління. – К. : НАДУ, 2010. – С. 38–43.

19. Чиркин В.Е. Публичное управление: учебник / В.Е. Чиркин. – М.: Юрист, 2004. – 475 с.

20. Гавкалова Н.Л. Публічне адміністрування : практ. завд. до самост. роб. / Н.Л. Гавкалова, А.С. Золенко. – Х. : Вид. Харків. нац. екон. ун-ту ім. С. Кузнеця, 2014. – 24с.

20. Марушевський Л. Ситуаційні завдання щодо складання ділових документів [Електронний ресурс] — Систем. Вимоги : Pentium-266 ; 32 MbRAM ; Windows 98/2000/NT/XP. — Web : www.kds.org.ua/article/situatsijni-zavdannya.

21. Малышева М.А. Теория и механизмы современного государственного управления : задан. для самост. раб. студ. / М.А. Малышева. – СПб. : Отдел оперативной полиграфии НИУ ВШЭ, 2012. – 204с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <http://europa.eu/> - (сайт представлений мовами країн-членів ЄС) Портал Європейського Союзу

2. Тимцуник В.І. Публічне адміністрування: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. освіти / В.І. Тимцуник // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.studfiles.ru/preview/5118174/page:33/>.

3. Федорчак О. Класифікація механізмів державного управління / О. Федорчак // Демократичне врядування. - 2008. - № 1. - Електронне наукове фахове видання. - Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/e-journals/DeVr/2008-01/O_Fedorchak.pdf

4. UNPAGlossary [Electronic Resource] / United Nations Public Administration Network. — URL : <http://www.unpan.org/Directories/UNPAGlossary/tabid/928/language/en-US/Default.aspx>.

5. Білозерська Т. О. Реформування публічної адміністрації в Україні як крок до європейської інтеграції [Електронний ресурс] / Т. О. Білозерська // Форум права. – 2007. – № 2. – С. 11–19. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/ejournals/FP/2007-2/07btodei.pdf>

6. Любохинець Л. С. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування [Електронний ресурс] / Л. С. Любохинець, А. В. Мейш. – Режим доступу : http://dn.tup.km.ua/dn/k_default.aspx?M=k1201&T=01&lng=1&st.